

STEZICE

Glasilo gimnazije in ESŠ Novo mesto

št. 3

letnik XVI.

eena: 1,00 ND

xvi/1969/70

<u>JVODNA BEGEDA</u>	1.
<u>MLADI LITERAT</u> .../gl. kupon/.....	2.
Sence, Absurd, V nasmehu tvojem	3.
Ne ljubim njega, Luči.....	4.
Kadar umre prijatelj.....	5.6.7.
Smo še ljudje, Zaznamovan, Moč večera.....	8.
Čakati, Zapiski z urednikove beležke.....	9.
<u>POJIŠČE MNENJ</u>	
Mnenje učit. zb. ob zamenjavi ure odb. Stezic.....	10.
Objektivnost poročanja.....	11.
<u>PISMA UREDNIŠTVU</u>	
Sklepi 14. seje predsestva OK ZMS Novo mesto	12.
<u>Z NAŠIH ŠOL</u>	
Zapisi s seminarja v Bohinju.....	13.,14.
Učni uspeh na gimnaziji.....	15.,16.
Učni uspeh na ESŠ	17.
Ob 25. letnici OZN	18.,19.
<u>POTUJEJO ZA NAS</u>	
S poti na Triglav	20.
Otroci cvetja	21.,22.,23.
;;; ;;;; ;;;; ;;;;	
Lik prof. Milana Šmerduja.....	24.
TV studijs 1969/70.....	25.
Lik prof. Igorja Penka.....	26.,27.,28.
<u>BERI - NE SMEJ SE</u>	
Lahko te sliši profesor.....	29.
Likovne priloge prispevali -	
Anton Vovko, Danilo Jakovčič,	
Tiki Pečar	

Steziice so glasilo novomeške gimnazije in ESS. Izhajajo enkrat mesečno. Naklada je 400 izvodov, cena 1,00 ND. Tiska jih skupščina občine Novo mesto, ureja pa uredniški odbor:

ŽARKA SLANA /gl. urednik/; TONE OVEN /odg. urednik/; ANDREJ VEBER /ur. LADEGA LITERATA/; BOŠTJAN JENKO, JANEZ BUTARA, TOMO GORJUP /tehnično vodstvo/; ALOJZ PODBOJ, CVETKA AVBAR, LIDIJA FRANKO, JOŽICA JERČIN, SONJA BORŠTNAR, IRENA ZEFRAJN.

prof. ZDENKA JERAS /mentor/; prof. JOŽE SEVER /lektor/

Po viharju, ki je nastal zaradi 2. številke "STEZIC", smo naposled le dočakali 3. številko. Tudi pri sestavljanju smo sledili težnji, da bi bil v njej za vsakega nekaj. Kako pa jo boste sp rejeli vi - je stvar vašega okusa!

Po ostrih diskusijah v razredih in zbedljajih v raznih časopisih smo se potrudili, da bi bila ta številka vsebinsko, slovnično in tehnično boljša ter manj spotakljiva. Koncept glasila je ostal isti, opustili pa smo ilustracije literarnih prispevkov, ker večini niso bile všeč. Res je bilo med vami v razredih in na česti mnogo pogovorov o "STEZICAM", vendar smo bili zelo razočarani, ker ni bilo nikogar na sestanku, ki smo ga sklicali kmalu po izidu 2. številke. Ali so bile res tako slabe, da se vam zdi ne vredno razpravljati o njih? Ali so morda tako dobre, da boljše ne bi mogle biti? Najbrž ne bo resne eno-ne drugo! Res smo "zagrešili" precej napak, kajti "STEZICE" so bile izdane v veliki naglici. V štirinajstih dneh smo morali zbrati gradivo za vse rubrike, ga pregledati, netipkati matrice ter jih razmnožiti. Zaradi prehude naglice tudi nismo utegnili dati vsega gradiva pregledati našemu lektorju prof. Severju. S tem se opravičujemo za jezikovne in pravopisne napake, ki ste jih gotovo tudi sami opazili. Pazili bomo, da ne bomo več zašli v podobno časovno stisko, saj nam je bilo tiskanje 2. številke velika šola, ki nas je poučila, da naglica ni nikdar dobra.

V bodoče vabimo k intenzivnejšemu sodelovanju ne samo gimnazijce, ampak tudi vse ostale novomeške srednješolce, saj bi naše "STEZICE" spet rade zaživele kot glasilo vseh novomeških srednjih šol. Upamo, da se niste ustrašili ostrih enostranskih kritik 2. številke in da boste s kvaliteto vaših prispevkov pripomogli k kvalitetnejšim "STEZICAM". Pošiljajte nam literarne prispevke, pišite nam o vtisih s svojih popotovanj, o aktivnosti dijakov, spustite se v polemike v "Bojišču mnenj", razveselite nas s smešnicami, ki odmevajo med šolskimi zidovi; prav tako bomo veseli tudi vsake utemeljene kritike ter nasvetov.

V upanju na čim uspešnejše sodelovanje vas tovariško pozdravljamo in vam želimo prijetno branje!

Mladi literat

V uredniškem odboru smo bili nemalo razočarani, ker ni bilo pričakovanega odziva na glasovanje za najboljši literarni prispevek v Mladem literatu. Dobili smo premalo glasovanih kuponov, da bi lahko razglasili najboljši prispevek. Najbrž smo pri tem nekoliko krivi tudi sami, ker nismo obesili že prvi dan prodaje Stezic poštnega nabiralnika. Kljub temu smo se odločili, da še enkrat poizkusimo z izborom literarnih prispevkov z glasovalnimi kuponi. Avtorja najboljšega prispevka in enega izmed dijakov - glasovalcev, ki ga bomo izžrebali, bomo nagradili s praktičnimi darili.

Prosimo, da glasovalne kupone izpolnite in oddaste do 25. februarja v naš poštni nabiralnik. Ob enem pozivamo vse mlade ustvarjalce naše gimnazije, ESS in drugih srednjih šol, da pridno oddajate svoje prispevke, kajti obeta se vam lepa priložnost, da se predstavite tudi širši javnosti. Na recitalu, ki bo ob otvoritvi razstave Tone Vovka, Danila Jakovčiča in Broneta Suhija 6. februarja v Dolenjski galeriji, se nam bo predstavilo pet literarnih ustvarjalcev, katerih literarne prispevke vsebujeta druga in ta številka Stezic. Ob dnevu mladosti nameravamo skupaj z dramskim krožkom ter glasbeniki prirediti literarni večer v dvorani prosvetnega doma, kjer bodo naši literarni sodelavci lahko nastopili s svojimi najboljšimi stvaritvami pred širšo javnostjo.

V upanju na čim uspešnejše sodelovanje vas tovariško pozdravljamo!

Uredniški odbor

Glasovalni kupon	
Točke	Naslov literarnega prispevka
5	
3	
1	
RAZREŠ	Priimek in ime glasovalca

Sence

vse povsod so sence,
tam so sence dreves,
tu sence motorjev,
ptic in biš.
Vse so grozno,
tamna in strašno-
vse so mi zlobne bolesti.
Najbolj strašno so sence ljudi;
bojim se jih, bojim-
svoja lastne sence so bojna!

Sapfo

Absurd

Vse, kar drugi ljubijo, jaz sovražim.
Snežjem se, ko drugi jodejo-

Zato, ker mi je prekleto vseeno,
ali nekdo ljubi ali joka.
Nekoč sem tudi jaz ljubil in jokal, a sedaj...
Vse je odšlo, izginilo
v času duševne stiske.

Čas hiti, leti
kot lastovke moje mladosti.

Listje odpada
in tiho poje samotno pesem.

Moje sanje so žalostne,
budim se nesrečen in vse bolj
čutim ironijo življenja.

Slišim žalostno pesem z morja,
zvok se odbija

od zidov samote,
moje samote.

ZAKAJ je življenje tako?

Mar je smisel življenja trpljenje,

mar sem se rodil zato, da umrem

brez doživete sreče,

ali naj umrem sedaj,

ko se začel živeti...?

Ne, to je ABSURD!

Guty

V marmehu tvojem

eli ujeti v nosnem tvojem,
ki v srcu moja razbiva ogenj,

pridele sonce pomladno

v mojo prehodno jesen

in budi najlepšo bajbo, ki mi

gasi žalost in mavrico radosti

razgrinja preko mojega telega,

neba in ustvarja najlepšo pesem

v mojem srcu,

polnem silnega čaru-

želja,

ŽELI ŽIVETI V TVOJEM NARMEHU

Guty

Ne ljubim njega

Pisma me vežejo na najino srečanje.

V tem srečanju sem iskala zavetje pred
temnimi sencami,
ki so se nasršeno, kot pes,
plazile za mano.
V samoti so zaživle;
prežete s strahovi
in ognjem.
Kričale so
in se teple za mojo dušo.
S srečanjem sem jih pregnala v
skrite temne domove.

Zdaj so samo še pisma izraz mojega
boja.
Toda jaz jih zdaj ne potrebujem več.
Tisti, ki živi v njih,
je zame samo človek.
Eno sama beseda: NE!
Ali eno samo neodpisano pismo
bi mu povedalo,
da GA NE LJUBIM.

Kadar mislim na to,
se iz kotov zopet vlečejo sence.
Saj so pisma tako hladna,
vsaka beseda je tako hladna,
vsaka beseda je tako mrtva,
da sama pove,
brez vseh drugih besed,
da ne LJUBIM NJEGA.

Luči

Temni oblaki so požirali nebo.
Luči so požirale črno tišino
in odsevi so metali iz vode
medle žarke.
Veter je gibal sence pod mojimi nogami
Hitela sem.
Bala sem se oblakov in vetra
in sence
in hrepenenja vesti.
Le luči so bile tako svetle,
da se je oko oziralo po njih.
Kakor črvi so se zazrle v temo,
da bi človek zajokal nad bolnim
svetom.
Mimo so hiteli ljudje
in niso videli ne mene
ne teme.
Videli so samo tiste luči,
oni v meni, jaz v njih,
tiste boleče svetle luči.

Fani

Kadar umre prijatelj...

Življenje je čas,
ki ga dolgujemo smrti.
Vendar smrt s tem ničesar ne izgubi,
ker je večna.

Stopnice... stopnice.... Zdelo se mi je, da se vlečejo v nedogled. Počasi, kot starec sem dvigal noge. Zdelo se mi je, da na ramenih nosim težko breme.

Zdravnik je prijazen človek. Oči so mu tople, razumne. Na obrazu mu lebdi resen izraz.

-Bo preživel? sem ga končno vprašal.

-Mislim, da ne...

-Nobene možnosti?

-Žal nobene. Ne morate si predstavljati, kako težko je povedati kaj takega o mladem človeku. Velikokrat sem videl smrt, pa me vedno znova prizadene. Borim se z njo, premagati jo hočem, a vse prevečkrat sem premagan sam.

-Razumem vas... sem izdavič. V grlu sem začutil neko gnoto, ki me je dušila. onec! Prepozno! so mi znova in znova bučale v ušesih zdravnikove besede.

Spet stopnice... mnogo stopnic, hodnik, vrata... ljulka je zaškripala in zdelo se mi je, da povzroča strašen hrup. Tisti trenutek sem zasovražil vse živjuse na svetu... Posebno še tiste, ki škripljejo. Stopil sem v sobo.

-Zdravo, sem rekel potihoma.

Mladenič v postelji se je počasi obrnil, oči so begale sem in tja in me iskale.

-Ti si, je skoraj zašepetal. Njegove oči so še vedno niso umirile. Bile so zmedene, počasi so se pomikale, nekaj časa po meni, potem po steni za menoj in znova so se zastrle v moj obraz. Imel sem občutek, da me prijatelj ne gleda v oči, pogled mu je bil top, brezizrazen.

-Kako da si prišel? me je vprašal.

-Samo tako... mimogrede. Nimam kam iti... sem se zlagal. Čutil sem, da ve, da sem lagal. Postalo mi je žal in skomoval sem se samega sebe.

-Kako se imate? sem vprašal, ker drugega nisem mogel iztisniti iz sebe, četudi sem mu imel povedati toliko stvari.

-Dobro se imam, samo vidim slabo. Vidiš, od tebe vidim samo nejasno senco. Dvignil je roko, da bi orisal mojo silhueto, a mu je onemoglo padla na odejo.

Cedel sem na rob njegove postelje, prijela sva se za roke.

-Se spominjaš, kako sva se ob potoku igrala z blatom, ko sva bila še majhna?

Vmedlih obeh se je pojavila vesela iskra.

-Ja... Ali pa, kako sva na seniku kupila jajca, jih razbijala in mešala s prahom?

-Pa takrat, ko smo pokopavali žabe, ki so poginile v apnenici.

-Pa za piščančki, ki so poginili, sva šla za pogrebom.

-To smo bili že večji, smo se pretepali s tujci, koro-
bače smo si naredili.

Umolknil sem. Njegov pogled je spet orisoval mojo silhueto.
Čutil sem, kako so se mi na spodnji vek nabirale solze in se
zlivale po trzajočih licih.

-Zakaj se ti tresse roka? me je vprašal. Nisem mu mogel od-
govoriti. Nisem hotel, da bi vedel, da jokam.

-Veš, nikoli več se ne bomo topli... je sregovoril.

-Zakaj ne?

-Umril bom...

-Ne, ne boš... Ne moreš kar tako umreti!

-Bom... Umril bom. Zdravniki ne vejo, saj ne morajo vedeti.
Tudi doma ne vejo.

Vsi so vedeli, samo njemu ni nihče povedal.

-Ali te kaj boli? sem ga vprašal.

-Ne, nič me ne boli, dobro se počutim, apetit imam dober...
Ampak umrl bom, čutila.

-To je občutek; občutki varajo, sem ga skušal prepričati.

+Res je, varajo. Toda ti ne moreš vedeti, kako jaz čutila
sart. Pravijo, da jo vsak čuti.

Močno mi je stisnil roko.

-Veš, je nadaljeval, -veš, rad bi šel še enkrat domov, rad
bi videl mamo, očeta; vse bi rad videl. Malu bojo slaki, rad bi
držal prašiča za rep. Kako rad bi še enkrat oral! Pred plugom se
trudijo lonji, ti pa trdno stopaš po brazdi, veter ti hladi pot-
no čelo... Maj pa kdaj pošeneš, da odneva od gozdov. Rad bi ju
še enkrat pobožal, kičana in rama. Ja, tudi rama, čeprav je bil
včasih siten. Pa hoste... Se spominjaš, ko sva vedela za vsa ptič-
ja gnezda?

-Se boš oral, sem tolažil bolj samega sebe kot njega. Bil je
trden kmečki fant, robot. Nikoli dosežaj ni govoril nežnih be-
sed, sramoval se jih je.

-Nič več ne bom oral, motiš se. Sprijaznil sem se s sartjo...
Vendar ne umiram rad. Lepo je živeti... Pazi na divljenje, ne
zaveš se, kakšno vrednost imaš. Jaz tudi nisem vedel. Šele ta-
krat veš, ko vidiš, da ga je sodec.

Spet je zakripala kljuka; med vrati se je prikazal resen
zdravnikov obraz.

-Dovolj bo, je rekel, -ne sme se utrujati.

Počasi sem se dvignil. Spet mi je stisnil roko:

-Počakaj! Daj, da ti nekaj povem...

Sklonil sem se k njemu.

-Veš, rad te imam, vse vas imam rad. Povej jim doma, da jih
imam rad.

Roka ni mogla izpustiti roke, zdravnik pa je priganjal.

-Ne povej jim, da bom umrl. Obljubiš?

-Obljubim! sem izdaval med vrati.

Spet hodniki, stopnice, svinec na nogah in čudna, trepet-
joča bolečina v prsih. Velika vrata bolnišnice so ostala za me-
noj. Nisem si brisal solz. Ljudje so začudeno ozirali za me-
noj. Malokdaj jokam. Ni me bilo sram, saj sem ga imel rad. Rasla
sva skupaj. Dvignil sem glavo. Solzna koprna mi je ovirala po-

gled. Cesta in hiše so bile razmazane, njihove podobe izmaličene. Reka na levi pa mirno, skoraj leno teče dalje, kot teče čas...

Sedaj je tu. Doma. Ne more videti svojih dragih, ne more nasloniti glave na vrat svojega konja in mu s prsti mršiti grive, kakor je tolikokrat delal. Kakšna ironija! Sovražim smrt! Sovražim hrastovo krsto, ki je skoraj preozka za njegova široka ramena. Sovražim polivinilno vrčo, v katero so ga zašili.

Gledam ga, čas je že zdavnaj izgubil svojo vrednost. Glava je pomaknjena nekoliko naprej, da se brada skoraj dotika ključnice. Telo je inel glavo, kadar je spal. Zdi se mi, da spi. Ni mi še prodrlo v zavest, da je mrtev, da v telesu ni več življenja, da v glavi ni več misli, ničesar, da to ni več človek, moj prijatelj, danje sčuj samo gatačšic in kosti. Potrebujem veliko časa, da se bom tega zavedel. Časa....

Leg je, čeprav rnič skoraj nikoli ni lep. Pogled mi drsi po njegovem obzaru, ki je kakor obraz voščene lutke. Bepo oblikovane obrvi inar. To nepretrčno stajata v njegove ustnice, se mi zdaj pa zdaj zazdi, da se razvlečejo v nasah. Včasih se mi zazdi, da se mu pravi rahlo dvignejo. Ni res! PRILETO, ni res, ni res...

V ušesih mi odsvanjanjaskoraš pojoča, monotona molitev. Vleče se v nedogled, ne morem ji slediti. Iz nje lahko razberem le go-rečo prošnjo.

.....je bičan bil,.....je težki križ nosil.....križan bil...

Pogled mi zdrsne na njegovo roko, v kateri drži Krista, ki je pribit na križu.

Bog, ki pravijo, da SI in da si pravičen, kje si bil? Kje si sedaj? Kje je tvoja dobrota in pravičnost? S čim si je fant zaslužil bolezen in smrt? S čim smo si mi zaslužili bolečino? Ni si pravičen, Kriste...nisi.

Telo se mi krčevito stresa, solz nimam več. Najša je bolečina, če nimaš solz.

Počrla te bo zealja, prijatelj. Zemlja, ki si jo tako ljubil. Oče, ki te je naučil ljubiti to zemljo, se je trudil zama. Zgnil boš v tej zealji. Zgnila bo tudi ta praplesta krsta. Ostal bo le spomin. Počasi bo bledel in bledel... izbledel, da ne bo nikoli.

Shadow

Ima še ljudje?

Človek vladar narave,
vladar zemlje, luna, vesolja;
to je človek, sam sebi človek.

Kaj je to res človek?
ki pije nektar-

kri,
trga s zobmi meso
sočloveka;

lovorov venec-
znak zaslug in ubojev,
umorov in nasilstva;
HEROJ!

Rakete na luno-
kruh iz tresočih se rok.

Ne graditi,
ne tolažiti;
ne jokati,
ne ljubiti;

temveč:

rušiti,
klati,
sovražiti,
gristi,
piti nektar, KRI.

Sejati smrt človeštvu-
to je človek XX. stoletja;

O, BOG, ČE SI,

pridi

Sedaj te potrebuje svet!

Gallus

Zaznamovan

Zakaj si prišel v moje srce?

Zakaj si se prikredel vanj?

Bil si neviden,
a vendar največji.

Vzljubila sem te.

Vzljubila sem tvoje modre oči,
tvoj nežen glas,

in moje srce je postalo tvoje.

Čim bolj sem te ljubila,

tem manj si me ljubil,

in некоč si odšel;

a v srcu si ostal zaznamovan-
za zmeraj.

Klara

Moč vere

Prišla si kot pride večer,
zagrnjena v meglo,
da nisem videl ti v srce,
ali govoriš resnico ali ne.

In vendar sem nežno šel v lase ti z roko,
poljubil vroče te,
zvestobo ti obljubil,
čeprev bil sem ti le avantura-
zapeljala si me.

Odšla si kot odide večer.

Michel

lakat

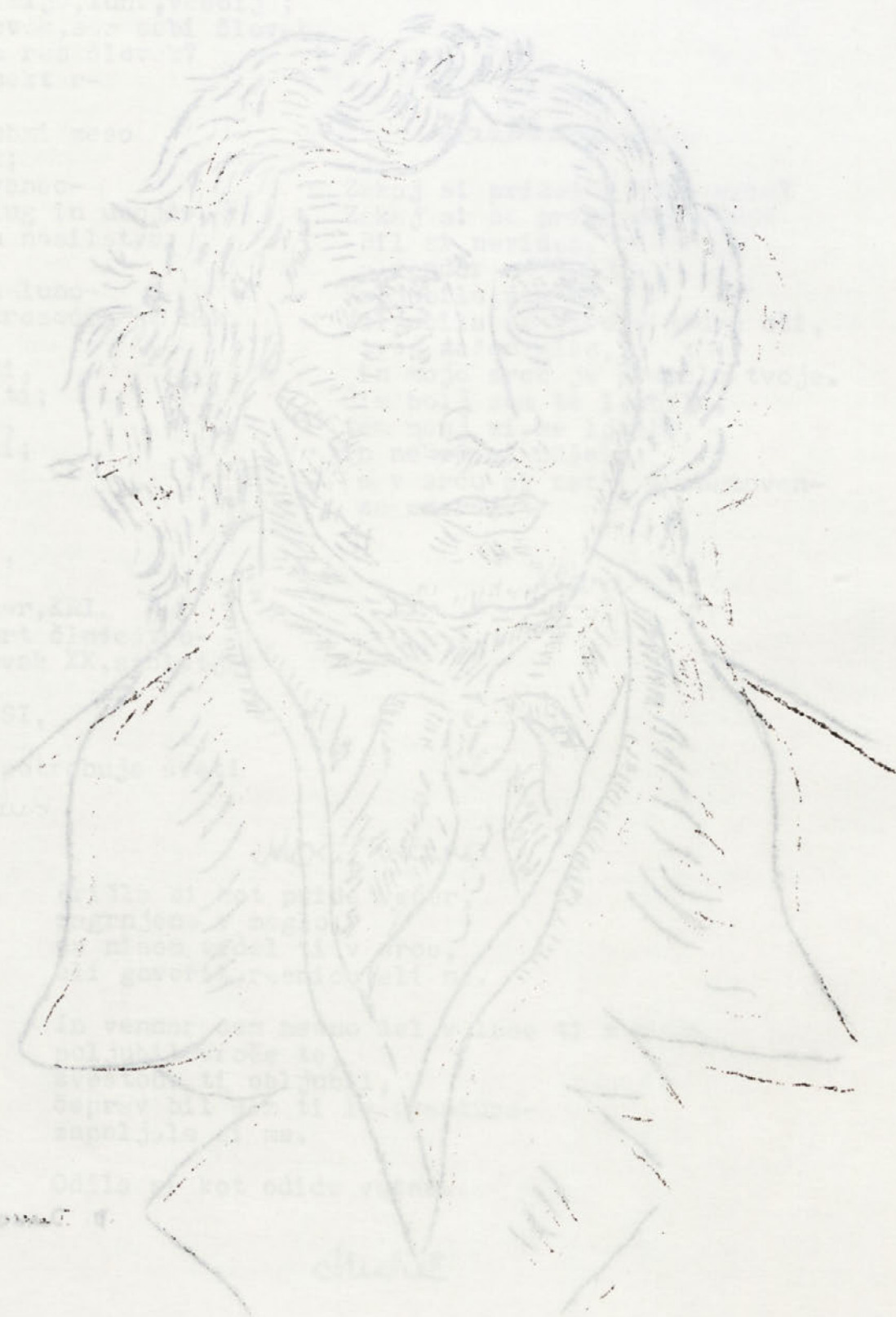
D. ŽAKOVČIČ

Imo re ljudy?

Slava vladar naroda,
vladar naroda, luno, veseli;
to je slovo, a to slovo
Kaj je to res slovo?
si nje naktar-
kri,
traj - pahel vesu
sočilo, ki
lovarov rano-
zak je, alog in
uncrov in sočilo,
lečilo
Rakete na luno-
kruh in tross

Na roditelji,
na točilo, ki
na jokat,
na ljubiti,
si govdi
rušiti,
visti,
sočilo, ki
gristi,
piti naktar, ki
lečilo naktar, ki
to je slovo IX.

O, slovo IX,
si
lečilo

Št. št. št.

Čakati

Po pojstvu te čaka čakanje-

ČAKATI morajo v vsaki čakalnici

ČAKATI, da nas nekdo pokliče

ČAKATI, na operacijski mizi

ČAKATI ljubezen

ČAKATI v svojem čakanju

ČAKATI, kadar zamudi vlak

ČAKATI na zeleno luč

ČAKATI PRED VSA TO zapornico

ČAKATI IN ODITI V čakanju

ČAKATI ponilostitev

ČAKATI trenutek usmrtnice

morajo DOČAKATI čakanje

MORAJO dočakati konec ČAKANJA !!!

Ljubi

=====

Zapiski iz urednikove beležke

Naj vam, ki vaše prispevke ni smo objavili, ti zapiski ne zatrejo ustvarjalnosti, temveč naj vam bodo vodilo v nadaljnje ustvarjanje.

DEJON: Ideja je dobra. Metaforika je vredna pohvale. Preveč se trudiš ustvariti obliko in rima, kar delu daje sproščenost in kvaliteto izražanja.

Neznani pisec z ES /Lošitev/: Zgodba je videti precej naivna, k čemer pripolore nedodelna oblika. Vrn je pre malo dramtiziran, steže mimo bralca, preden se ga zave.

PELA IN CVETA: Vsebina je preveč prazna. Ime dober, lahkoten humorističen stil.

JAZ: Pesen ne kaže doživjetosti. Ne podaja vsiljenega stanja, kar verjetno skuša ustvariti. Vse preveč očno, ničesar poetičnega. Premalo obdelano.

BOJA: Dobro zasnovo kvira iskanje rime in ritma, kar se ti slabo posreži. Piši v prostem verzju.

ALE: Izpoved groba brutalna. Stilno slaba.

Bojišče mnenj

Mnenje učiteljskega zbora o amenuj višredniškega odbora
STEZIC

Učiteljski zbor je na seji 19. decembra 1969 razpravljaj o zamenujvi uredniškega odbora STEZIC in sklenil javno povedati, kaj o tem misli. Stezice so po mnenju učiteljskega zbora potrebnobno in pomembno glasilo mladine naše šole. Ustrezajo naj vsaj dvema namenoma:

- oznanjajo naj gimnazijce in morda tudi druge srednje šole v Novem mestu z njihovim delom, neuspeli in vzroki teh neuspehov, poročajo naj o uspehih na najrazličnejših področjih uveljavljanja naše mladine, pa tudi o problemih, ki nastajajo v procesu razvijanja samouprave.
- nudijo naj možnost, da mladi ustvarjalci v njih lahko objavljajo svoje literarne, likovne in druge prispevke.

Učiteljski zbor prav tako meni, da morajo biti Stezice vedno na dovolj visoki kvalitetni ravni, skrbeti pa mora za to uredniški odbor. Le-ta je za svoje delo odgovoren organizaciji zveze mladine na gimnaziji. Prav bi bilo, da vsakokratni uredniški odbor odkrito nastopi s svojim konceptom na mladinski konferenci. Ker konference zveze mladine ni mogoče pogosto sklicevati, je potrebno, da o konceptu in o vsebini tistih člankov v Stezicah, ki bi mogli po svoji vsebini in obliki zbujeti nezupenje ali nezadovoljstvo med dijaki na šoli ali kako drugače negativno vplivati na delo in življenje gimnazijske mladine, razpravljajo šolski komite zveze mladine.

V primerih, ko je uredniški odbor samovoljen, kar pomeni, da ne ravna v skladu s sprejetim konceptom in sprejetimi dogovorimi, je možno tak uredniški odbor odstaviti. Seveda pa je treba to izvesti kar najbolj demokratično. Uredniškemu odboru je treba odkrito povedati, kaj v njegovem delu ni v skladu s prizadevanji zveze mladine na šoli. Zato bi morali biti tudi v našem primeru člani uredniškega odbora vabljeni na vse seje komiteja, na katerih je le-ta razpravljaj in sklepal o delu Stezic oziroma uredniškega odbora. Na drugi strani pa bi mo-

rali člani uredniškega odbora sami poiskati stik s komitejem zveze mladine na Toli.

Vsekakor se je potrebno izogniti temu, da bi majhna skupina dijakov nastopala v imenu večine z idejami, ki niso ideje večine dijakov, saj menimo, da je to tudi nekaj nedemokratično. Učiteljski zbor meni, da je bil sestanek, na katerem je naša mladina razpravljala in sklepala o odstopu uredniškega odbora, na zelo nizkem kulturnem nivoju, kar kaže, da so na tem sestanku prišla do izraza bolj čustvena kot racionalna razmišljanja, da je bilo več prisiljevanja kot prepričevanja. Vse to velja za obe strani.

Vsakokratni uredniški odbor ne sme pri svojem delu tesno povezan na eni strani z organizacijo zveze mladine in s posameznimi dijaki in razredi, na drugi strani pa z mentorjem in lektorjem. Izogibati se je potrebno izoliranega prejevanja Stezic, saj tako urejevanje Stezice ne bi bile več glasilo novomeških gimnazijcev, temveč glasilo majhne skupine mladih ljudi, to pa ni namen niti zveze mladine niti učiteljskega zbora.

Objektivnost poročanja

V zadnjem času je tovariš Milovan Dimitrič objavil v Ljubljanskem dnevniku, Mladini in Informacijah RK ZMS vrsto zapisov okoli viharja s Stezicami. Vse bi bilo prav in lepo, če bi tovariš Dimitrič poročal o teh stvareh objektivno. Kdor ne pozna njegovega odnosa do novomeške gimnazije nasploh, oziroma do nekaterih članov uredniškega odbora, dobi povsem skrivljeno sliko dejanskega stanja.

Ne bom se spuščal v analize njegovih člankov, vendar že na prvi pogled opazim, da je namen vseh teh objavljenih člankov diskvalificirati Stezice in mlado glavno urednico. Tu ne gre toliko za objektivnost - ker objektivno pisati je zelo težko - kot za način pisanja. V vseh teh člankih tovariš Dimitrič ne izbira sredstev: ali mu novinarska izkaznica res vse dovoljuje?

Ne nekaj o kvaliteti Stezic. Mislim, da je druga številka Stezic nakazala pravo smer, kako oblikovati glasilo, ki si ga naši dijaki želijo. Če so nastali nekateri spodrselaji, upam, da bodo pri večini dijakov naleteli na razumevanje, saj je to glasilo nas vseh za nas vse.

TOME OVEM

Pisma uredništvu

Sklepi 14. seje predsedstva občinske konference ZMS

Novo mesto

1. Skupina Filter 58 je skupina mladih ljudi, ki deluje izven vseh družbeno-političnih institucij, zato odklanjamo vsako predstavljanje v imenu občinske konference ZMS.
2. Filter 58 je literarno-polemični list skupine Filter 58, ki želi zunaj organiziranih oblik dela družbeno-političnih organizacij polemizirati z njimi. Prav tako želijo v Filtru 58 objavljati literarne zapiske, ki jih v drugih glasilih ne morejo objavljati.
3. Ne moremo podpirati ustanavljanja neformalnih skupin, ki nastajajo izven organizacij ZM, ker smo mnenja, da imâ vsak posameznik in vsaka skupina dovolj možnosti za razvijanje svojih interesov znotraj organizacije same. Zato odklanjamo vsako zatrjevanje o potrebi ustanavljanja skupin zunaj organizacije ZM.
4. Glasilo Filter 58 v takšnem stilu, kot izhaja, ne zastopa interesov mladih, ne prispeva k izboljšanju dela in težnjam občinske konference ZM, temveč z neresničnimi podatki dezorientira mladino in blati delo občinske konference in mlado inteligenco, ki dela po naših aktivih, v delovnih organizacijah in aktivih na terenu.
5. Predsedstvo meni, da so dolžni učiteljski zbori pretresti vzgojne vrednosti glasila Filter 58 in svetovati dijakom o branju tega glasila.
6. Organizirati razgovor uredniških odborov mladinskih glasil, predsednikov srednješolskih aktivov, članov predsedstva in uredniškega odbora Filter 58.
7. Sklepe posredovati vsem srednjim šolam, aktivom ZM na šolah, družbeno-političnim organizacijam in komisiji za delovanje na prosvetno-kulturnem področju pri občinski konferenci ZK.

Z naših šol ...

ZAPISI S SEMINARJA V BOHINJU

Republiška konferenca ZŠS je organizirala 13. in 14. dec. lanske leto v Bohinju seminar o realizaciji stališč problemske konference ZŠS v Celju za vodstva mladinskih aktivov na srednjih šolah.

Veliko smo razpravljali o nalogah organizacij ZM in S na srednjih šolah. ZM je idejno-politična organizacija, ki naj bi vodila dijake v naprednem duhu ter jih idejno podpirala. S je samoupravni organ, ki more aktivirati z dobro organizacijo dela čim več dijakov in katere osnovna celica je razred. Članstvo v obeh organizacijah je isto. Vsak član S je tudi član ZM. Torej sta obe organizaciji ne prostovoljni, pa tudi točno določene meje, ki bi ločila delo ene organizacije od druge, ni. Zato smo na naši gimnaziji že pred leti združili obe organizaciji v eno, ki sedaj vodi vse izven šolsko življenje.

Diskusije o najrazličnejših perečih problemih, ki nas tarejo, so bile zelo živahne ter razgibane. Naj vas sedaj seznanim z nekaterimi našimi ugotovitvami.

Vse delo, ki je opravljeno na šolah, je največkrat delo posameznikov in ne skupnosti. Zato moramo organizirati več skupnih akcij, kjer bo neposredno vključenih čim več dijakov. Opazili smo, da veliko dijakov zahaja v kroge klerikalcev, kar je negativen pojav in ga moramo zetrjeti. Mladi danes imamo med nami premalo vzornikov, po katerih bi se ravnali. Na žalost je vse več dijakov, ki hlepijo le za materialnimi dobrinami. Preveč dijakov se uči le za ocene in ne za znanje. Poleg tega jih ne zanima okolje, v katerem živijo ter delajo in ga tudi ne poizkušajo spreminjati, v čemer se kaže nezainteresiranost mladih.

Tudi med profesorji je premalo znanstvene težnje, da bi v istem času naučili več. Velika ovira so neustrezni učni programi ter učbeniki, zato smo zahtevali njihovo korenito spremembo. Dejansko je danes dijak skoraj prisiljen v kampanjsko učenje: vsak dan mora biti pripravljen za šest predmetov in le redki so, ki so za vse temeljito pripravljeni. Šola nas ne bi smela učiti samo tega,

kar je človeštvo že napravilo; njena glavna naloga bi morala biti, da bi nas učila za bodočnost.

Prav tako pogrešamo odkritih odnosov med dijaki in profesorji, ki bi se morali odražati v demokratičnem dodelovanju, kjer naj profesor ne bi bil posebljena avtoriteta, temveč bi moral s svojim znanjem ter znanstvenim prepričevanjem prevladati dijake ter nas usmerjati pri delu. Dijaki bi morali sodelovati pri vseh zadevah šole, na vseh delovnih ter redovalnih konferencah, pri sestavljanju učnega programa in urnika, izbiri predavatelja in mentorja, pri obsegu domačih in šolskih nalog, razen pri delitvi osebnega dohodka in končni verifikaciji.

Na srednjih šolah je tudi vedno več socialnih razlik, ki bi jih morali odpraviti, saj so te razlike včasih usodne za uspeh in duševni razvoj dijaka.

Zahtevali smo maturo, ki se ne bo spreminjala iz leta v leto. Vsak učenec bi moral že pri vpisu na srednjo šolo vedeti, kakšna bo matura. Tako bi se za predmete, ki jih matura poudarja, lahko res temeljito pripravljali vsa štiri leta. Tudi pomen seminarskih nalog upada, saj so ponavadi prepisane in ne odražajo dejanskega znanja. Že sedaj bi se morali privaditi na tako obliko dela, kar bi nam zelo koristilo pri študiju na višjih šolah.

Vedno bolj pereče je vprašanje ocenjevanja vedenja, telesne, glasbene, likovne in tehnične vzgoje. Pri teh predmetih ne moremo ocenjevati le delo oziroma znanje, temveč tudi odnos do dela. Ocenjevanje, kot je sedaj, je zelo neprimerno. Eden izmed predlogov je bil, naj bi bila osrednja ocena za vse te predmete dobro /3/. Zaradi pozitivnega oziroma negativnega odnosa do dela bi se ta ocena lahko zvišala oziroma znižala.

Tudi o vlogi srednješolskih glasil smo veliko govorili. Glasila bi morala biti literarno-informativna. Prav kot informativno sredstvo so glasila premalo izkoriščena.

Na seminarju smo sprejeli več delovnih obvez, ki jih moramo izpolniti v najkrajšem roku in ki se nanašajo na zgoraj navedene probleme. Pri tem delu, ki je zelo obsežno ter zahtevno, mora biti vodilna sila predsedstvo aktiva ZMS na šolah, ki mora usmerjati ter nadzorovati vse krožke ter sekcije. Zlasti pa se morajo pri tem delu aktivirati člani ZK, ki ponavadi s svojo neaktivnostjo ne opravičujejo članstva v tej organizaciji.

ŽARKA SLANA

UČNI USPEH OČ POLLETJU NA NOVOMEŠKI GIMNAZIJI

Uspeh v letošnjem prvem polletju kaže v primerjavi z uspehom v lanskem prvem polletju boljši uspeh za okrog 7%. Kot kaže razpredelnica, je izdelalo v prvem polletju skorej 69% učencev.

Tudi struktura tistih dijakov, ki niso izdelali razreda, je boljša, saj je med nezadostnimi od 117 kar 61 dijakov, ki imajo samo eno nezadostno oceno, 28 dijakov pa ima po dve ali več nezadostnih ocen.

Lestvica uspeha v tem polletju kaže naslednje razporeditev:

Razred:	% uspeha:	mesto:
1.a	73,53 %	5.
1.b	75,80 %	3.
1.c	72,00 %	6.
2.a	70,00 %	8.
2.b	71,40 %	7.
2.c	65,59 %	11.
3.a	65,20 %	12.
3.b	<u>37,00 %</u>	<u>1.</u>
3.c	65,00 %	13.
3.d	66,70 %	10.
3.e	42,90 %	16.
4.a	68,20 %	9.
4.b	63,20 %	14.
4.c	47,60 %	15.
4.d	75,00 %	4.
<u>4.e</u>	<u>32,60 %</u>	<u>2.</u>

Razpredelnica kaže, da se je uspeh posameznih razredov močno spreminjal. 4.a razred, ki je dobil ob prvi redovalni konferenci najboljši, saj je izdelal 90 %, je zdrsnil na 9. mesto.

3.a razred, ki je preteklo šolsko leto izdelal 100 %, je sedaj dosegel šele 12. mesto. Kaže, da so dijaki v teh razredih premalo vztrajni, saj imajo vse možnosti, da bi obdržali

prva mesta v uspehu.

Posebno je pohvale vredno, da so se v uspehu močno dvignili nekateri drugi razredi, kot 3.b, ki je dosegel prvo mesto in 4.e, ki je dosegel drugo mesto. Čeprav imajo dijaki nekaterih razredov veliko slabše možnosti za študij, so dosegli zavidljive uspehe - /4.d, ki je dosegel četrto mesto in 1.c, ki je dosegel šesto mesto/.

V tesni zvezi z boljšim učnim uspehom je redno obiskovanje pouka. V razredih, kjer je odstotek obiska bistveno zmanjšan zaradi neopravičenega izostajanja, bi bilo treba poskrbeti, da bi dijaki bolj redno obiskovali pouk.

Glede vedenja in obnašanja naših dijakov je mogoče ugotoviti nekatere pomanjklivosti, in sicer:

- malomaren odnos do starejših in predpostavljenih /pozdravljanje, odstopanje sedežev starejšim i. /
- nedostojno govorjenje, preklinjanje
- kajenje in obiskovanje lokalov
- odnos do družbene imovine, itd.

V vseh teh primerih ne gre za večino dijakov, teaveč le za nekatere, zato bi bilo potrebno, da na sestankih razrednih skupnostih posvetimo več časa temu vprašanju. Nekateri od pomanjklivosti kažejo, da nekateri dijaki pozabljajo na osnovna pravila lepega vedenja, na takno obnašanje in srčno kulturo. Prav tako malomaren odnos do družbene imovine kaže na splošen človekov odnos do okolja, v katerem živi. Več ko mora šola dejati sredstev za popravila, manj denarja lahko nameni za modernizacijo pouka, za ekskurzije, kar vse vpliva na to, da dijaki dobijo manj izobrazbe na gimnaziji, kakor bi si j lahko sicer pridobili.

Ob koncu šolskega leta bo učiteljski zbor gimnazije podelil posebno nagrado razredu, ki bo največkrat v šolskem letu dosegel prva mesta. To pomeni, da ne bo zadostoval le najboljši uspeh ob koncu šolskega leta, teaveč tudi med šolskim letom. Posebno presenečenje pa profesorski zbor pripravlja za vse odlične in prav dobre dijake gimnazije.

Ob oceni učnega uspeha bo hkrati upoštevano tudi obnašanje dijakov v posameznem razredu, njihovo izven šolsko udejstvovanje, vzgojni ukrepi, ki so bili izrečeni zaradi nepripravnega obnašanja.

Uspeh, ki so ga dosegli posamezni razredi, kaže med drugim tudi na to, koliko so si razredne skupnosti prizadevale doseči pri posameznih dijakih boljši uspeh in kako so organizirali medsebojno pomoč. Zdi se, da je po nekod prav te medsebojne pomoči premalo. Pričakovati bi bilo, da bi boljši dijaki pomagali slabšim, še posebno, če si pomoči žele in jo iščejo. Ne bi bilo tudi odveč, da razredne skupnosti analizirajo uspehe, poiščejo vzroke neuspehov in jih odpravijo.

Menim, da je uspeh na gimnazijo zadovoljiv, vendar bi ga bilo mogoče še izboljšati. Tege se morajo zavedati dijaki že v začetku drugega polletja in se še resneje posvetiti študiju.

Ravnatelj gimnazije:

prof. VELJKO TROHA

UČNI USPEH OB POLLETJU NA ESŠ

Ob drugi konferenci se je učni uspeh na ESŠ precej izboljšal, čeprav rezultati še vedno niso zadovoljivi.

Polletno šolanje končalo 117 dijakov, 112 pa jih je bilo z nezadostnimi ocenami. Menim, da vzroki za neuspeh tičijo v nas, dijakih samih ter naši neresnosti. Premalo se zavedamo, da nagel razvoj tehnike in znanosti v svetu zahteva od vsakega posameznika človeške družbe vedno več znanja. Po stari navadi pa poprime večina dijakov resno za delo šele proti koncu konference, ko je na žalost že prepozno. Torej se bomo morali v bodoče bolj potruditi ter pomagati slabšim dijakom v obliki raznih krožkov.

In nazadnje še razvrstitev razredov po učnem uspehu:

1. /1.b-60,6 %/

5./3.a-47,6 %/

2./4.a-59,1 %/

6./3.b-45,8 %/

3./2.b-54,8 %/

7./2.a-45,2 %/

4./1.c-50,0 %/

8./1.a-44,1 %/

ERIKA OVEN

Milijoni let so pretekli, da se je nad naravo dvignilo misleče bitje - človek. Sprva nebogljen v primeri z naravnimi silami, nato vse močnejši, je začel spreminjati videz sveta. Vzporedno z njegovim duševnim razvojem so se začela pojavljati prva nasprotja med ljudmi. S pojavom privatne lastnine so nasprotja prerasla meje nasprotij, pojavljati se začne omejevanje človekovih pravic. Brezrazredna družba je prešla v razredno, v družbeno - ekonomsko formacijo, ki terja neprestan boj med zatiranci in zatiranimi. Revolucija in evolucija sta postali tisti osnovni gibalni sili družbenega razvoja, ki vodita današnji svet nasprotij v socializem.

V začetku 20. stoletja je bil svet poln nasprotij. Nove kapitalistične velesile (Nemčija) so zahtevale novo delitev sveta. Take zahteve so pripeljale do I. svetovne vojne. Takoj po vojni so antantne sile sklenile sporazum o ustanovitvi Društva narodov, ki naj ima kot glavno nalogo ohranitev miru in vprašanje splošne razorožitve. Vendar Društvo narodov ni uspelo rešiti zaupanih nalog. Nemški kapitalizem - imperializem je rasel. Ideologija nemške buržoazije postane nacizem, kar pomeni regresijo meščanskih idealov ali vstop v novo vojno.

Res, nemški nacizem je pahnil svet v novo svetovno vojno. O posledicah ne bi govoril, ker so več ali manj nam vsem znane. Spregovoril bi o ustanovitvi naslednika Društva narodov - OZN. Pobudo za ustanovitev OZN so dali zunanji ministri SZ, ZDA in Velike Britanije že leta 1943 na skupnem sestanku v Moskvi. Do ustanovitve je prišlo sredi junija 1945 v San Franciscu. Ustanovno listino OZN je takrat podpisalo 46 članic. Prvo zasedanje je bilo v prvih mesecih leta 1946 v Londonu, kjer so sprejeli sklep, naj bo stalni sedež organizacije v New Yorku.

OZN ima tri pomembne organe in vrsto komisij za razna področja. Najvažnejši organ je Varnostni svet, katerega naloga je ohraniti mir na svetu. VS ima 11 članov: pet je stalnih s pravico veta, ostalih šest volijo vsaki dve leti. VS odgovarja generalni skupščini. Važen organ je tudi generalni sekretariat, ki ga vodi generalni sekretar OZN. OZN je kljub nasprotju, ki vladajo v njej, zelo pomembno. Na njenem sedežu so diplomati v stalnih stikih in tako lahko zelo hitro zavzamejo stališča do perečih mednarodnih problemov. Pri OZN deluje vrsta komisij -

UNESCO, UNICEF, IRO, ILO, FAO idr., ki se ukvarjajo s problemi šolstva, kulture, prosvete, otroškega varstva, kmetijstva in prehrane, s problemi zdravja, s problemi beguncev, mednarodne delitve dela itd. V novejšem času igra pomembno vlogo, posebno med deželami v razvoju, mednarodna banka za obnovo in razvoj, ki kreditira vrsto gradenj tudi pri nas. Naprimer: program OZN za turistični razvoj južnega Jadrana.

OZN je do sedaj že večkrat rešila mir v raznih delih sveta. Leta 1949 je ostro posegla v spor med Egiptom in Izraelom. "Modre čelade" so na Sinaju vzdrževale mir vse do junjskega spopada 1967, ko so na arabsko zahtevo morale zapustiti položaje. Prišlo je do novega spopada, v katerem se OZN trudi, da bi dosegla mirno rešitev. Spomimo se samo odposlanstva Gunarja Jarringa na Bližnjem Vzhodu. Po letu 1950 je posredovala OZN v korejski vojni. Lotila se je zapletenega alžirskega problema, pa spet spora med Egiptom in Anglijo. Vsa okrat uspešno. Manj uspeha je bilo ob dogodkih na Madžarskem. 1960. je izgubil življenje generalni sekretar Dag Hammarskjöld, ko je hotel posredovati v Kongu. Ves čas lahko sledimo zelo razgibani dejavnosti OZN. Posebno je močan v zadnjem času glas neuvrščenih dežel.

Rad bi se dotaknil še - zame najvažnejšega dokumenta, ki je bil sprejet z resolucijo št. 217 10. decembra 1948 - Splošne deklaracije človekovih pravic. Deklaracija poudarja, da je priznanje človeškega dostojanstva vseh članov človeške družbe ter njihovih enakih in neodtujljivih pravic temelj svobode, pravičnosti in miru na svetu. Najvišje človeško prizadevanje je svet, kjer bi vsi ljudje prosto govorili in verovali brez strahu in revščine.

Da, gotovo je res tako! Vendar, kdaj bo peščica ljudi, ki jim je prestiž v svetu osnovna naloga, spoznala ta ideal? Daleč je še ta čas, vendar svet bo nekoč tak! Treba je verovati v človeka kljub podlosti posameznikov. V nas ljudeh je mnogo dobrega in tudi marsikaj slabega. Da bi bilo dobrega na svetu vse več in zla vedno manj, lahko pripomore vsako od nas v svojem vsakdanjem življenju.

TORE OVEN

Potujejo za nas...

3 POTI NA TRIGLAV

(Nadaljevanje z 2. številke)

Po polurni hoji smo se znašli na večnem snegu in seveda tudi izgubili markacijo. Končno smo jo po dolgem iskanju našli in se odpravili naprej. To je bil zame pravi križev pot. Nog že skoraj nisen čutil in sem počasi capljal za ostalimi, ki so me kar naprej priganjali. Kar naenkrat pa se pred nami pojavi kočar. To je bilo zame pravo odrešenje. Ura je bila že pol enih po polnoči. Vse je bilo tiho in spokojno. Francelj je začel trkati na vrata. Po dolgem času so se leta odprla. Ostrbnica nas je malo čudno pogledala, nato pa nam je povedala, da je vse že zasedeno in da ljudje spijo že celo v obednici kar na tleh. Nahrbtnike smo odločili kar za vrata in se po tihem splezili v obednico. Jez sem hodil prvi. Ko sem naredil dva koraka, sem se spotaknil ob neke noge. Usula se je cela ploha kletvic. Hitro sem se ulegel k nekeu možkarju, ki pa mi je dal v pozdrav trepek sunek med rebra s pripombo, kaj rogovilim. Toda bil sem tako zaspan, da me je v trenutku zmanjkalo.

Drugo jutro me je prebudil močan smeh. Poglečam naoholi in zagledam očeta, kako leze vas prašen izpod peči. Ker ni bilo nikjer več prostora, je zlezal kar pod krušno peč. Po zajtrku smo si najprej ogledali kočar in njeno okolico.

Triglavski dom je najvišje ležeča naseljena stavba v naših gorah. Spominska plošča v voži nam pove, da je tudi s to stavbo povezano Aljažovo delo. Zgrajena je bila leta 1896 in odprta pod imenom "Triglavsko kočar" leta 1908. Leta 1954 je bila izdatno povečana. Ohranjen pa je še del prvotne kočar. V domu je tudi opazovalnica meteorološkega observatorija. Važen je tudi kot smučarska točka, saj so na ledeniku in v Kotlu pod Kredarico lepe smučišča, kjer je možno smuka že pozno spomladi.

Ob pol šestih smo se odpravili na vrh Triglava. Bili smo sicer malo pozni, toda glede na naš prihod na Kredarico še dovolj zgodnji. Od doma smo šli navzdol na preval, nato pa pod ostenje malega Triglava, kjer se začenjajo klini. Zame je bilo to izredno doživetje. Počasi smo kobacali po klinih navzgor. Vsi smo bili odlične volje, le Francelj je nekaj godrnjal nad svojim nahrbtnikom in telesno oblogo, ki sta ga vlekla navzdol. Kmalu smo bili na malom Triglavu. Pogled se nam je odprl na vse strani, le na zahodni strani nam je del obzorja zakrivala mogočna piramida Velikega Triglava. Z malega Triglava smo se spustili po zelo preprednem grebenu do plošče Marka Fernharta, ki je leta 1867 prvi upodobil razgled s Triglava. Od tam smo šli po strmem grebenskem razu do plošče Valentina Vodnika, ki se je leta 1795 povzpел na Mali Triglav in zložil znamenito odo "Vršac". Malo višje nas je puščica opozarjala na Staničevo zavetišče, umetno izdolbeno votlino, kamor se morejo planinci zateči pred nevihto. Kakoj nato pa smo stopili na najvišji vrh naše domovine, na Veliki Triglav. Odprl se nam je prečudovit pogled na razkojni mozaik domačih hribov in dolin, preko njega pa na mogočne vrste Dolomitov in Tur. Imeli smo zares srečo, zakaj videli smo tudi tenek obris Jadranskega

morja na obzorju. Oče in Francelj sta položila svoje kosti po kamenju, kakor tudi mnogi drugi, in se sončila, jaz pa sem zlezal v stolp in z daljnogledom opozoval bližnje in daljne hribe.

Aljažev stolp je postal nekaj simbol Triglave. Postaviti ga je dal Jakob Aljaž leta 1895 na svojem svetu in na lastne stroške. Namenjen je varstvu planincev in je obenem tudi znak triangulacije. Za naše davne prednike je bil Triglav prestol troglavega božanstva (zemlje, vode, zraka). Kasnejši rodovi so nanj navezali pravljico o Zlatorogu. Prvi dokazani vzpon nanj je bil opravljen leta 1778. "Največje moje veselje je na gorah". Te navidez preproste, pa globoko občutne besede je zapisal redovniški domačin, mladi Ivan Dežman na listič papirja, ko je leta 1809 stopil na vrh Triglave kot prvi idealni planinec. Dobrih sto let za njim beremo enako pristržno, čeprav v izbranejši besede odeto izpoved starega oboževalca Triglava Julija Kugyja: "Kobeni drugi gori nisem postavil toliko oltarjev kakor njemu." V tem stoletju se je število obiskovalcev vedno bolj množilo. Po osvoboditvi pa, ko je s Triglava izginila krivično postavljena meja, so se jele nanj zgrinjati leto za letom tisočglave množice domačih in tujih planincev, med katerimi smo bili tudi mi.

"OTROCI CVETJA"

NEDOMIŠLJENE BRANJE O SVOBODNEM ČLOVEKU

Predno karkoli povem o svojih osebnih vtisih v ZDA, se moram opravičiti za izjemno narodnost, ki jo razodeva članek "Potujejo za nas", kakor ga je v pogovoru z manojo (po vsej priliki v veliki naglici) improvizirala urednica "Stezič" Marka Slanova. Če na misel mi ne pride, da bi zdaj metal krivdo nanjo, zakaj kriva sva oba. V naglici sva premalo pazljivo pregledala rokopis in tako so v sestavek ušle nekatere stvari povsem iztrgane iz konteksta moje pripovedi. Le-ta se je namreč nanašala na ozko določeno regijo in ne na ZDA v celoti. Govoril sem o svojih osebnih vtisih, o tistem, kar sem sem doživel z mladino mojih let, z mladino belega in črnega rodu. Nobena naglica mi dobre, pri tem delu še celo ne, zato nima bo bržčas ta izkušnja dragocena šola za v prihodnje. In v "Stezič" pišemo zato, da, tudi zato, da se učimo.

In še nekaj bi rad poudaril, predno spregovorim o "otrocih cvetja": afera okrog zgoraj navedenega sestavka je moje prvo srečanje z javnostjo in moram reči, da ni brez grenkega priokusa! Če se komu od mladincev kaj ponesreči - in to se lahko vsakemu primeri - se take reči obravnavajo v okvirih naše razredne skupnosti in mladinske organizacije, to je v tistih okvirih, v katerih se giblje tudi naše glasilo. Naravnost nepojmljivo mi je, da nekateri, ki so jim vzgojitelji že zdavnaj pokazali vrata, mi mladinci pa hrbet, krošnjarijo z našimi slabostmi po raznih listih in zabavnih priraditvah ter izkoriščajo naše prve posuse javnega udejstvovanja za osebno obračunavanje z Marko Slanovo in "Stezičmi". In to ljudje, ki niso niti družbeno niti moralno krdove kako izbirčni, kar potrjuje že samo naš primer, kaj čelo vse drugo!

Hippizem danes svetu ni več tako neznana stvar. Tode, ali vemo dovolj o njem? Ali je kdo že kdaj opazil, da morda to gibanje le ni povsem tako, kakor nam ga prikazujejo razna poročila? Me trdim, da hippije na tist' zgovorje, mislija pa, da je resnica res nekoliko manj blagovonska, kot njihova gesla. Če po previci povem, sem bil pred odhodom v Ameriko kar nekako navdušen nad njimi, tem pa sem kaj hitro spoznal, da njihovo ime "otroci cvetje" in geslo "Air, ljubezen" č dalje bolj izpodrivajo lanoba, umazanija, popolna pasivnost in juda. (Jude po oni heroin v ameriškem slengu.)

V Lueblu previh hippýjev nisem srečal. Pripravovali so mi, da imajo nekakšno skupno hišo v bližini. Bratranec me je celo povabil, naj bi jo šlo pogledat, toda že prej smo obiskali Trinidad in Denver in sem mu rekel, da jih imam že od tam dovolj.

V Trinidadu, nekako 80 milj južno od Luebla, imajo svoje naselje. Nekoliko je odmaknjeno iz mesta. Bil je lep sončen dan in njihove pisane zgradbe smo zagledali že od dalč. Zapeljali smo na parkirni prostor znotraj bodeče lice, ki obdaja naselje. Izstopili smo in si najprej ogledali prostor! Volilo meri zemljišče, nisem mogel presoditi. Igraščeno je z včasih tudi do pasu segajočo travo, plevelom in divjimi sončnicami. Tu in tam je kup kamenja, razbite steklenice in konzerve pa ležijo povsod nekoli. Stavbe imajo kupolasto obliko in so sestavljene iz previlnih peterokotnikov, trikotnikov ali pa iz brazobličnih ploškov. Kasneje smo izvedeli, da so narejene iz avtomobilskih streh. Tu in tam gleda iz trave kabina kakoga večjega avtomobila ali poltovornjaka, ki so prav tako "naseljeni". Na to so kazale zavese v njih in dimniki, ki štrlijo iz streh, sicer pa zunaj ni bilo žive duše. Hoteli smo že oditi, ko se je iz mesta pripeljala v polomljenem avtomobilu skupina hippýev. Vprašali smo, če bi si lahko ogledali tudi notranjost njihovih "stanovanj". Pojasnili so nam, da je vstop obiskovalcem dovoljen samo v javne zgradbe. Pospravili so nas do gledališča. To je ena največjih stavb v naselju. Pov dali so nam, da so že začeli z restavracijskimi deli v njej, toda meni se je zdelo, da se tako imenovanemu gledališču bliža konec. Tla so bila vse razbita, po tleh so ležale cunje, na katerih se je nehalo že poznalo, da so bili nekoč plačji, stene pa so bile prev tako vse črne od umazanije. Pokazali so nam tudi skupno zgradbo, ali kakor jo oni imenujejo "The House of Community". Le v prvem prostoru je bilo toliko navlake, da smo komaj našli pot do naslednjih vret. "Moderne slike, kipci" (oprostite, tč ni pravi govor!), les, posi železa in celo IRALMI SIROJI, ki pa je bil sam potreben temeljitega pranja. Nad vrati je visel seznam petih točk, napisan z rdečo barvo. Spominjam se le zadnje, ki se je glesila nekako takole: "Obiskovalce prosimo, naj ne motijo prebivalcev mesta v njihovih zasebnih stanovanjih, če pa bi se nam želel kdo pridružiti, lahko kar ostane. Javi naj se v ramenordeči hiši."

Vstopili smo v naslednji prostor. Ogromna miza, na njej in na tleh škatle z žebli, žico, polomljenim orodjem in nič drugega. Svetloba je prihajala skozi majhno razbito okno. Ob vratih v naslednji prostor je bila na steno pribita konzervna škatla - "prostovoljni prispevki". Vstrelili smo vanjo za dolar drobiža in vstopili v naslednji prostor - kuhinjo in jedilnico. To je bil velik, svetel prostor z borno opremo. V kotu je bilo nekakšno ognjišče, štedilnik ali nekaj takšnega, sredi sobe velika miza iz grobo obtesanih desak, okoli nje pa so stale prev tako klopi. Na mizo je bila postavljena ogromna črna skleda, očitno edina posoda, ki je služila za kuho in "serviranje izbranih jedi po hippy menuju!" Kot sem kasneje videl na televiziji, so jedli kar z rokami, upoštevaje načelo "Help yourself with your hands". Od jav-

nih zgradb nam je preostalo le še njihovo "Svetišče". To je manjša simetrično grajena stavba, ki jo omejujejo pravilni geometrijski liki. Tudi tl. so sestavljena iz letev, razborenenih v obliki pravilnega peterokotnika, vendar svetišče še ni bilo dokončano. "It takes time" je rekel eden od hippyjev, jaz pa sem si mislil "Oh, it really does swasty, I see." Drop City ima okoli petdeset zaničnih prebivalcev. To so v glavnem zreli ljudje, nekateri so celo končali fakulteto. To sem kasneje videl na televiziji, pa tudi med našim pogovorom sem opazil, da govorijo nekateri izredno čisto angleščino. Tako nam je eden izmed njih, ko smo se jim zahvalili za prijaznost, odgovoril: "shurely" in ne "shure", kot bi prav gotovo odgovorilo 90% Američanov. Tudi rojstna imena so zavrli in si nadejali svoje. Zive v popolnem brezdelju, če pa se komu ljubi, zabije žebelj ali dva v počasi rastoče svetišče. Sicer pa, počasi se daleč pride. Res je, daleč so prišli, vendar nazaj, ne naprej. Vsakdo se ob vsem tem vpraša, od česa ti ljudje živijo? Živijo od bonov za hrano, ki jih država daje nezaposlenim državljanom. Hippymam so jih sprva odvzeli, nato pa so jih le-ti od države nekako izsilili. Kuhanje imajo ženske na skrbi. Tu namreč živijo cele družine z otroki, in se v "kuhinji" vsak dan menjajo; kuhinjo imajo skupno, kot sem že prej omenil.

Zapisal sem si tudi odlomek iz nekoga intervjuja s Petrom Rabbitom, ki tudi živi v tem mestu:

Novinar: "Vaše življenje je protest. Kaj hočete s tem, čemu se upirate?"

Rabbit: "Hočemo ljubezen, ne vojne, smo proti taksam, ki jih plačujemo od vsakega kupljenega predmeta..."

Novinar: "Proti vojni ste. Pravilno! Toda zakaj ste proti plačevanju taks? To je nesmisel!"

Rabbit: "Zakaj?"

Novinar: "Svoje otroke pošiljate v državne šole, katerih delovanje omogočajo prav takse, proti katerim se borite."

Rabbit: "Kje država dobi denar za šolstvo, se mene ne tiče. Vem le to, da je vsak dolar, ki ga dobim jaz, namesto da bi ga porabili v vietnamski vojni, pri meni bolje upravljen."

Rabbit ima do neke mere prav, vendar pa je v ZDA veliko tudi takih predalov, kjer je vsak dolar, ki ga država tja vloži namesto v Vietnam, še bolje upravljen, kot v Rabbitovem šepu.

To so, lahko bi rekli, pollici "otroci cvetja" (V Drop Cityju bolje rečeno "otroci plovca ali divjih sončnic"). Tu pa je še druga smer, druga veja hippizma: to so največkrat sezonski hippyji, ne manjka pa med njimi tudi takih, katerih sezona traja 365 dni in 6 ur na leto. V njihovih vrstah so otroci bogatih staršev, ki se odpravijo na poletno potepanje. Niso redki primeri, ko se je tako potepanje končalo tragično, nekateri izginejo in jih potem ne morejo najti. Od nekaterih najdejo le izmaličena trupla. V to vodi hippyje njihovo geslo "ljubezen". Ne zadovoljujejo jih le njihovi vrstniki, tudi drugim ljudem izkazujejo svojo "ljubezen". Eden takih primerov, ki ga prav gotovo poznate, je umor Sharon Tate in njeni prijateljev.

Se nadaljuje

ANDREJ SREKAR

Življenje, delo in misli

prof. Milana Smerduja

Tovariš prof. Milan Smerdu je poznan kot miren dobrodušen človek. Številne gube in gubice na njegovem obrazu zgovorno pričajo, da je prešel že mnoge šole življenja. Sprejel me je na svojem delovnem mestu v Krki, tovarni zdravil. Na obrazu mu je lebdel tisti njegov hudomušni nasmešek, ki ga pozna vsak gimnazijec, da sem se nehote spomnil časov, ki sem mu kazal dvomljivo znanje kemije. Najin pogovor se je odvijal v prijetnem, skoraj prijateljskem vzdušju.

-Najprej mi, prosim, povejte nekaj o sebi.

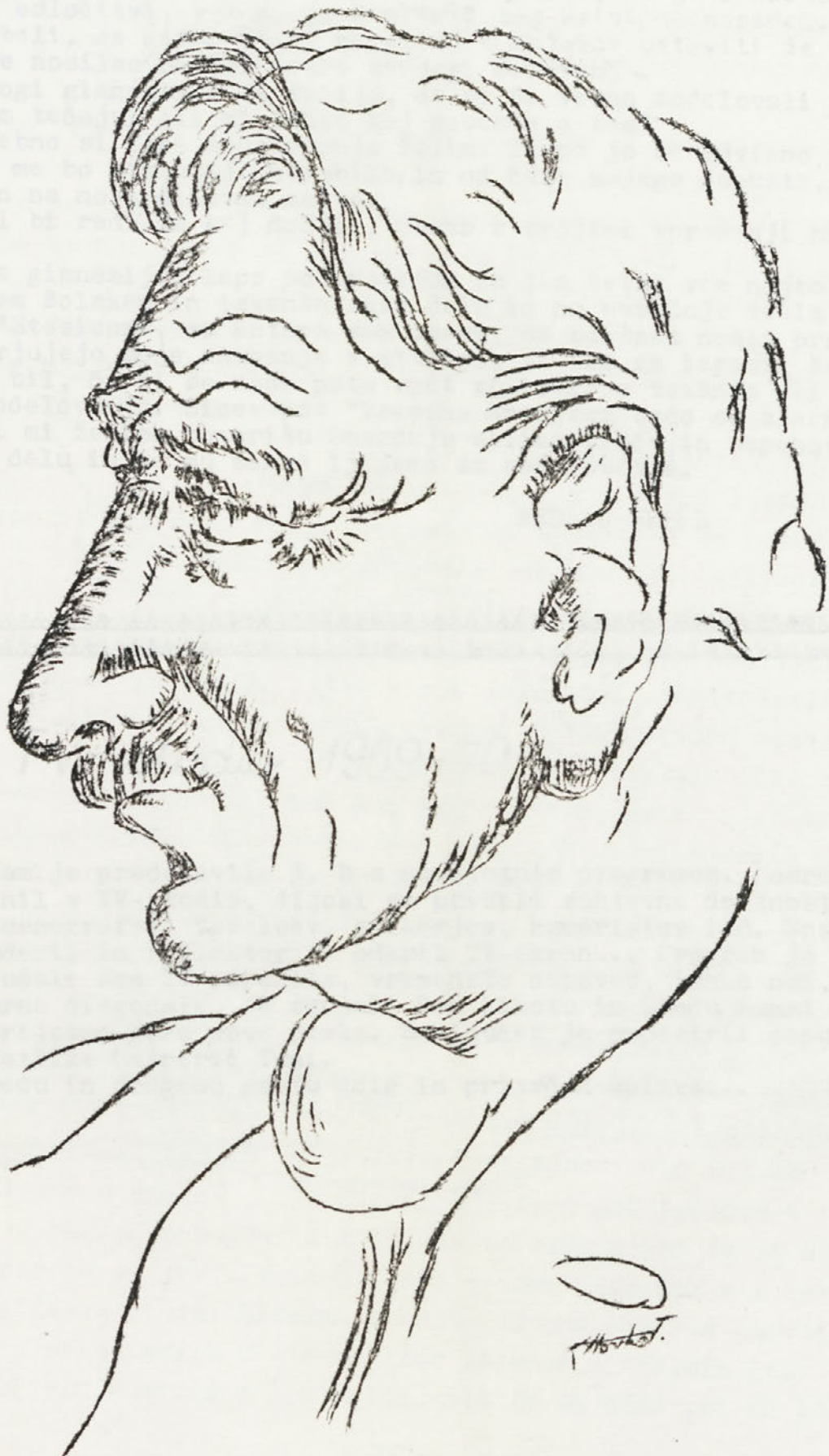
-Rojen sem bil v Mariboru, kjer sem preživel tudi zgodnjo mladost. Leto 1941 me je zotklo na klasični gimnaziji. Takoj po prihodu Nemcev sem bil zaprt, pozneje pa z vso družino izseljen v Srbijo. V NOV sem se vključil leta 1944. Bil sem dvakrat ranjen in leta 1946 sem bil demobiliziran, kot 60 % invalid. Potem sem v Mariboru maturiral in šel jeseni 1947 študirat v Ljubljano. Tam sem končal enoletno višjo fizikalno šolo. 1. septembra 1948 sem prišel v Novo mesto, kjer sem na gimnaziji učil telovadbo in istočasno kot izredni slušatelj nadaljeval študij na visoki šoli za telesno vzgojo v Beogradu. V letih 1949-51 sem študiral na visoki pedagoški šoli v Ljubljani, kjer sem diplomiral iz kemije in biologije. Na gimnaziji sem učil do 1958, ko sem postal ravnatelj učiteljskega. To delo sem opravljal do 1967, ko je bilo učiteljske ukinjeno. Potem sem spet poučeval na gimnaziji do 1. septembra 1969. Sedaj sem šef izobraževalnega centra v "Krki". Poleg redne službe sem delal v raznih strokovnih in družbeno-političnih organizacijah. Med drugim sem dolgo časa vodil telovadno društvo Partizan.

-Katera so osnovna načela, ki ste se jih držali kot pedagog?

-Prvo in glavno načelo pedagoga je, da mora imeti mladega človeka rad. Treba mu je nuditi priložnost, da poprevi morabitne spodrsiljaje, torej mu je treba zaupati. Vedno mu je potrebno stati ob strani, posebno v kritičnih trenutkih, od katerih je večkrat odvisna življenjska pot mladega človeka. V svoji praksi sem se srečeval z mnogimi takimi problemi. Nekateri od njih so presegali normalne predpise, zato jih je bilo treba tudi reševati izven predpisov in nemalokrat obiti tudi kak paragraf. Bilanca rešitev takih problemov je pozitivna.

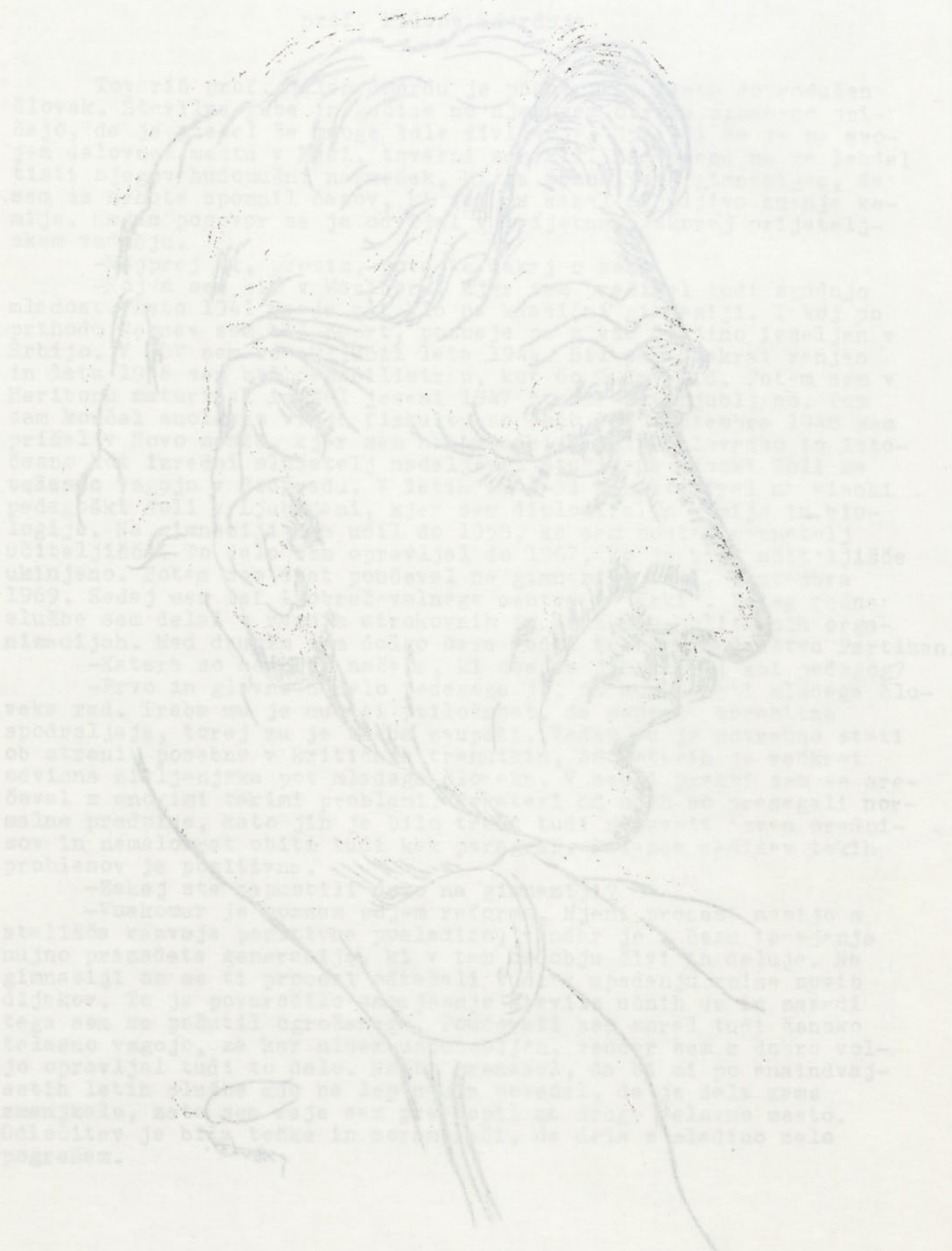
-Zakaj ste zapustili delo na gimnaziji?

-Vsakomur je poznan pojem reforma. Njeni procesi nosijo s stališča razvoja pozitivne posledice, vendar je v času izvajanja nujno prizadeta generacija, ki v tem obdobju živi in deluje. Na gimnaziji so se ti procesi odražali tudi v upadanju vpisa novih dijakov. To je povzročilo zmanjšanje števila učnih ur in zaradi tega sem se počutil ogrožanega. Poučevati sem moral tudi žensko telesno vzgojo, za kar nisem usposobljen, vendar sem z dobro voljo opravljal tudi to delo. Ne bi prenesel, da bi mi po enainvajsetih letih službe kdo na lep način povedal, da je dela zame zmanjkalo, zato sem raje sam prestopil na drugo delovno mesto. Odločitev je bila težka in moram reči, da dela z mladino zelo pogrešam.

M. J.

Šiviljenca, delo in viall

Tovariš ... je ... Slovaki ... delo ... viall ...

... 1969. Sedaj ... službe ...

... prvo in ...

... stališča ...

-Na gimnaziji se je ustalilo mnenje, da ste odšli zaradi Dimitriševega napada.

-To ni res. Mogoče je bil to samo impulz, ki je pripomogel k dokončni odločitvi, ker me je Dimitrič res krivično napadel. Nekoliko me boli, da nismo mogli negativnih pojavov ustaviti že prej, preden je nosilec postal žrtev svojega delovanja.

-Mnogi gimnazijci si želijo, da bi še vedno sodelovali na plavalnem tečaju. Ali mi lahko kaj poveste o tem?

-Osebnostno si tega sodelovanja želim. To pa je še odvisno od tega, če me bo gimnazija povabila, in od časa mojega dopusta, ker sem vezan na novo delovno mesto.

-Ali bi radi še kaj dodali, česar s svojimi vprašanji nisem zajel?

-Vse gimnazijce lepo pozdravljam in jim želim vse najboljše v njihovem šolskem in izvenšolskem delu in ne nazadnje želim srečo tudi "Stezicam", za katere sem vesel, da so spet našle pravo pot. Potrjujejo moje zaupanje v mladino, ki sem ga izrazil že prej. Vesel bi bil, če bi se naša pota spet zblížala v takšnem ali drugačnem sodelovanju. Sicer pa: "Vremena Kranjcem bodo se zjavnila".

Tudi mi želimo tovarišu Smerduju veliko sreče in uspehov v njegovem delu in se mu zahvaljujemo za sodelovanje.

ANDREJ VEBER

~~~~~

TV-studio 1969-70

Tako se nam je predstavila 3. b z novoletnim programom. Razred se je spremenil v TV-studio, dijaki so prevzeli zahtevne dolžnosti režiserja scenografov, igralcev, spikerjev, humoristov itd. Novoletni gong je udaril in reflektor je odkril TV-ekran... Program je stekel. Poslušali smo TV-poročila, vremensko napoved, Lahko noč, otroci, Kulturne diagonale, se smejali Don Kihotu in Sanču Pansi in odkrili prijeten glas nove pevke. Zaključek je popestril popularni gost iz Metlike Gašperič Toni.

3.- b razredu in dragemu gostu dolg in prisrčen aplavz...

Lika tovaruša profesorja

Igorja Penka

Odločil sem se, da vas malo pobliže seznanim s športnim življenjem našega mentorja ŠSD in profesorja telesne vzgoje Igorja Penka.

Ravno ko se je odpravljaj domov, sem ga zaprosil, naj mi odgovori na nekaj vprašanj. Sledil je takle pogovor.

Kot vemo, se že dalj čas ukvarja s športom. Zanima me, kdaj ste se začeli ukvarjati z njim resneje in zakaj ste se odločili za študij telesne vzgoje?

Za šport sem se navdušil v delovnih brigadah leta 1949, kjer smo imeli po delu razna tekmovanja. Ker sem bil boljši od drugih, sem se s športom začel resneje ukvarjati in se odločil tudi za študij telesne vzgoje.

Kateri sport vas najbolj navdusuje?

Sedaj me navdusuje se odbojka, delno atletika in seveda šah. V mladosti pa sem bil vse stranski športnik.

In kateri so vaši največji uspehi?

Ker sem bil vsestranski športnik, sem uspehe dosegel v raznih disciplinah. Sodeloval sem v ekipi Olimpije, ki je osvojila mladinsko odbojgarsko prvenstvo Jugoslavije. Največje uspehe pa sem seveda dosegel v atletiki. V metu krogla sem bil večkratni mladinski državni prvak, na to sem osvojil tudi člansko prvenstvo v tej disciplini in naposled sem zasedel še tretje mesto na balkoniadi. Pri šahu si štejem v največji uspeh, ko sem dobil naziv mojstrskega kandidata in postal vice-šampion Slovenije.

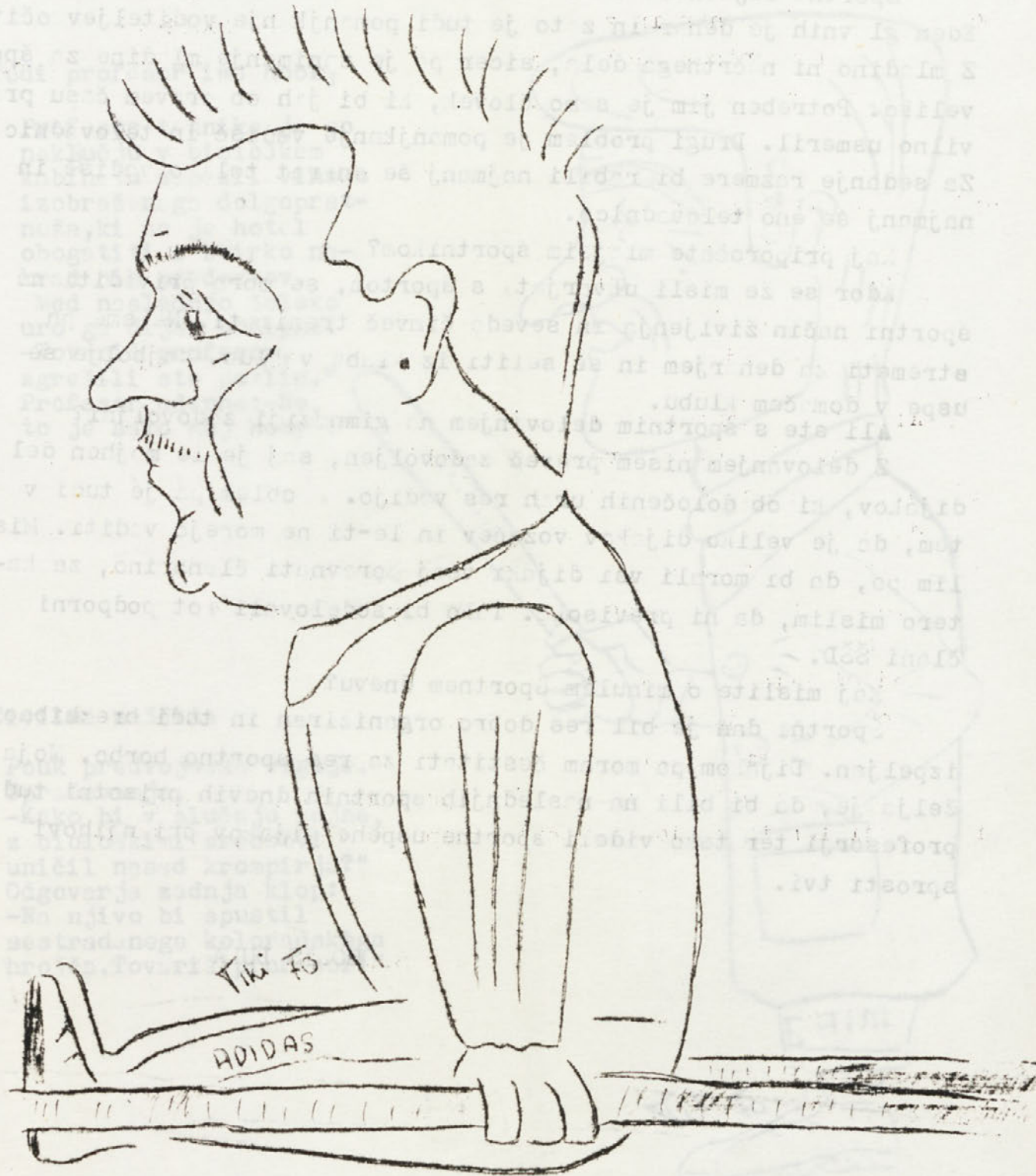
Ali ste z igro novomeske ekipe v šahu za prvenstvo Slovenije zadovoljni?

Ne, z ekipo nisem zadovoljen, saj se igralci ne udeležujejo turnirjev, ki jih prarej mo, pr v tako pogremalo študirajo šahovsko teorijo. Ekipa večkrat tudi ni kompletna.

Koliko časa boste še nastopali na raznih tekmovanjih?

V odbojki bom nastopal toliko časa, dokler bom ekipi potreben. Potem pa se bom z odbojko ukvarjal za rekreacijo. Prav tako bom nastopal v atletiki toliko časa, dokler ekipa ne bo dobila zadovoljivega metalca krogla. Šahu pa mislim ostati zvest se naprej.

Kaj mislite o športni deljavnosti v Novem mestu nasploh in glede na to, kako se mladina vključuje v športno življenje?

Lik. Ivanica podroba

Športna dejavnost v Novem mestu ne napreduje. Vzrokov je več. Eden gl vnih je denar in zato je tudi pomanjkanje voditeljev očitno. Z mladino ni načrtnega dela, sicer pa je zanimanje mladine za šport veliko. Potreben jim je samo človek, ki bi jih ob pravem času pravilno usmeril. Drugi problem je pomanjkanje vadišč in telovadnic. Za sedanje razmere bi rabili najmanj še enkrat toliko vadišč in najmanj še eno telovadnico.

Kaj priporočate mlajšim športnikom?

Kdor se že misli ukvarjati s športom, se mora privediti na športni način življenja in seveda čimveč trenirati. Ne sme pa ostremeti za denarjem in se seliti iz kluba v klub. Najbolje se uspe v domačem klubu.

Ali ste s športnim delovanjem na gimnaziji zadovoljni?

Z delovanjem nisem preveč zadovoljen, saj je le majhen del dijakov, ki ob določenih urah res vadijo. Problem pa je tudi v tem, da je veliko dijakov vozačev in le-ti ne morejo vaditi. Mislim pa, da bi morali vsi dijaki vsaj poravnati članarino, za katero mislim, da ni previsoka. Tako bi sodelovali kot podporni člani ŠSD.

Kaj mislite o minulem športnem dnevu?

Športni dan je bil res dobro organiziran in tudi brezhibno izpeljan. Dijakom pa moram čestitati za res športno borbo. Moja želja je, da bi bili na naslednjih športnih dnevih prisotni tudi profesorji ter tako videli športne uspehe dijakov pri njihovi sprosti tvi.

BORIS DULA

BEPA

NE SMEJ SE

LAHKO TE SLIŠI PROFESOR!!

Tudi profesor ima hobby

Profesor tehnike je po naključju v biološkem kabinetu zapezil vinsko izobraženega dolgoprstnega, ki se je hotel obogatiti z zbirko nakradnih predmetov.

Med naslednjo šolsko uro ga dijak uščipne: -Tovariš profesor, zgrešili ste poklic." Profesor odvrne: -Ne, to je samo moj hoby!"

Civilna zaščita

Pouk predvojaške vzgoje.
Spreševanje.

-Kako bi v slučaju vojne, z biološkimi sredstvi uničil nasad krompirja?"

Odgovarja zadnja klop:

-Na njivo bi spustil sestradanega koloradskega hrošča. Tovariš profesor!"

